

Vi skjønne ej rettere, end at det maatte være meget betænkeligt saa fuldstændig at bryde med Fortiden, og kunne ikke finde denne Forholdsregel retfærdiggjort, hverken ved Frihedens Forbring, som Tidsforholdene skulde have rejst, eller ved den Forandring, der var indtraadt med Fjordens Stilling i flere Retninger siden Gjennembruddet ved Agger i 1825; men vi undlade ej heller at gjøre opmærksom paa, at selve Kommissionen ingenlunde tiltraadte de Principer, som Loven godkjendte. Den ubtalte, at det ingenlunde kunde gaa an at give Nalevaad-fiskeriet frit paa Limfjorden; navnlig vilde en tiltagende Anvendelse af smaamaftede Garn, uagtet den store Fiskerigdom, føre til Fiskeriets fuldstændige Ødelæggelse; den indstillede heller ikke de „laaseede Bandedes“ fuldstændige Ophævelse og foreslog som „laaseede Bandede“ 1) fra Nalborg til Best for Løgstør, 2) Hjarbæk Bugt S. for Virksund, 3) Rilen og 4) Krik Vig; — det var Fiskerikonfuldenten, der paa en ret ejendommelig Maade foreslog Laasningen aldeles ophævet.

Det nærværende Udvalg, — idetmindste dets overvejende Flertal, — kan ikke billige, hvad Kommissionen iøvrigt anfører til Støtte for at udflyde de øvrige laaseede Bandede, og det maa enstemmig misbillige, at den foreslog Tilladelse givet til at drage Bøtvaad til Baad, af Grunde, som i det Følgende skulle udvikles.

Det maa være os tilladt til Supplering af denne vor Undersøgelses historiske Del at tilføje et Par Ord om de andre nu paa Limfjorden brugelige Nalevaad, som vi have medindbefattet under Navnet Palsvaad.

Bøtvaad eller Karvaad nævnes ikke i den tidligere Lovgivning; først i Lov 29. Decbr. 1857 siges i § 18, at dette Baad skal være tilladt paa den „hidtil brugte Maade“, saaledes at Baaden (der bruges kun een) drages til Vaaddet; at det har faaet Indpas, forklares let, naar henses til, at selve Vaaddets Befolkning er ikke lidet billigere end Palsvaaddet, og at det under Brugen kun fordrer 1 Baad og 3 Mand. Det nød efter Loven af 1857 §§ 18 og 19 samme Aaar som Palsvaaddet, men havde forud, at det maatte bruges i en Del af de Bandede, som vare aflaaede for hint, nemlig Nord for Virksund og ind ad Sive N. for Linien Lyby Mølle til Sydvestodden af Luns, paa Villaar: Armene 1—3 Favne dybe og kun 1 Baad. Lov 4. Januar 1861 gav det de samme Friheder, som Palsvaaddet nød, og særlig blev det tilladt S. for Hvalpsund Færgested indenfor Linien Hagens Mølle i Sølling til Højslev Kirke; det maa nu ikke have en Dybde i Armene af over 16 Alen, hvilket ved Lov 22. Marts 1867 nedfattes til 12 Alen, ligesom det ved samme Lov fik Frihed til at bruges overalt saaledes, at Vaaddet drages til Baaden for Anker. At dette kunde anbefales, maa vi afgjort anse for et Misgreb; thi det gav Anledning til, at de ved Lov 29. Decbr. 1857 § 35 forbudne Naleanker- eller Snurrevaad, der med Rette have vakt saa megen Misnøje, fik stor Udbredelse over Fjorden. Disse ere vel ikke udtryffeligt blevene tilladte, eller endog nævnte i nogen af de senere Love; men da de kun ere Pals- eller Bøtvaad i formindsket Størrelse, ere de selvfølgelig tilladte og praktisk anvendelige, naar Bøtvaad maa drages til Baad for Anker. Som det billigste baade i Befolkningen og i Brugen (det kræver kun 2 Mand i 1 Baad) kunde mange Flere anskaffe det, og i og for sig skulde man vel prise det som et Gode, at Fiskemaaden gjordes tilgængelig for Flere og mindre Bemidlede, isald den ellers stod til at anbefale; men man støder da her snart paa de Ulemper, som flyde af en for stærk Brug, som altid er ubødig; — mere maadholdent kunne vi ikke udtrykke os.

Følgerne lode heller ikke vente længe paa sig. Da Nalevaadsfiskerne havde saa fuldstændig faaet Overtaget, viste det sig snart, at Tallet paa dem, hvis Interesser lide Skade ved deres Fiskemaade, er langt det overvejende. Klager indløb allevegne fra Fjorden over Forstyrrelse af Andres Fiskeri og befrygtet Ødelæggelse af flere Fiskearter, og ved Indenrigsministeriets Skrivelse af 17. April 1869 blev det overdraget medunderskrevne Fiedler, som nys var bleven Regeringskonsulent i Fiskerianliggender, at undersøge, hvilken Betydning der kunde tillægges Lovbestemmelserne for Limfjorden, navnlig hvad der for dem var opnaaet ved den oprettede Kontrol, som der havde været Tale om at ophæve. Vi kunne ikke undlade at henvise til den, efter en stæblik Undersøgelse af Limfjorden i Forening med Kontrolpersonalet, afgivne Erklæring, som findes i en Artikel i Tidsskr. f. Fiskeri 5. Merg. S. 65 flg. og turde være saameget mere vejledende ved Betragtninger af det foreliggende Spørgsmaal, som den i historisk Rækkefølge indeholder en sammentrængt Oversigt over de væsentligere ældre og yngre Lovbestemmelser for bemelte Fjord siden Emanationen af Danske Lov. Aligemaade henledes Opmærksomheden paa de Nalevaadsagen angaaende Erklæringer til Indenrigsministeriet af 6. Juli, 11. og 29. Septbr. 1871, i samme Tidsskrift 6. Merg. S. 214 flg., som gik forud for de Rigsdagssessionen 1871/72 forelagte Fiskerilovforslag og som vise, at det kun var et tarveligt Udbytte, der vandtes ved Lovene af 1872. Det maa nemlig bemærkes, at det ikke blot var Limfjorden, der kom til at bære Følgerne af Lov 22. Marts 1867, men i rigeligt Maal ogsaa det øvrige Land, hvortil Nalevaadsfiskerne nu udbredte sig. Hvad enten det nu var, fordi de søgte Strøg paa Limfjorden ikkun lode knap Plads for den tiltagende Mængde af Nalevaad, eller Nalevaadens Afstagen der allerede blev kjendelig, saa at Fyderne maatte søge ud, for at Pals-